

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

RE-I.431.2.2024.AK

**Pan
Jacek Chrulski
Burmistrz Czarnej
Białostockiej**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie § 4 umowy nr RE-I.042.20.61.2023 o wsparcie realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach rządowego programu wspierania rodziny *Asystent rodziny w 2023r.* zawartej w dniu 28 grudnia 2023 r. pomiędzy Wojewodą Podlaskim, a Gminą Czarna Białostocka oraz art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.), w dniach 11 – 25 marca oraz 27 sierpnia - 6 września 2024 r. pracownicy Wydziału Programów Rządowych i Funduszy Europejskich Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku:

1. Ewa Śliwiska - główny specjalista w Wydziale Programów Rządowych i Funduszy Europejskich Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, przewodnicząca zespołu kontrolującego - upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 1/2024 znak: RE-I.431.2.2024.EŚ z dnia 7 marca 2024 r., wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Programów Rządowych i Funduszy Europejskich Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku,
2. Anna Klebanowska - kierownik oddziału w Wydziale Programów Rządowych i Funduszy Europejskich Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku – upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 2/2024 znak: RE-I.431.2.2024.EŚ z dnia 7 marca 2024 r., wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Programów Rządowych i Funduszy Europejskich Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku,
3. Sławomir Sieniawski – główny specjalista w Wydziale Programów Rządowych i Funduszy Europejskich Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku - upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 3/2024 znak: RE-I.431.2.2024.AK z dnia 9 kwietnia 2024 r., wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Programów Rządowych i Funduszy Europejskich Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

przeprowadzili kontrolę zdalną w Gminie Czarna Białostocka - Urzędzie Miejskim w Czarnej Białostockiej, ul. Torowa 14A, 16-020 Czarna Białostocka. Z uwagi na wystąpienie do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o opinię w zakresie możliwości uznania, w świetle zapisów pkt. 5 i 7 Programu, nagrody przyznanej asystentowi rodziny, w dniach od 26 marca do 26 sierpnia 2024 r. czynności kontrolne zostały wstrzymane.

Przedmiot kontroli i okres objęty kontrolą:

Realizacja zadania określonego w umowie o wsparcie realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach rządowego programu wspierania rodziny *Asystent rodziny w 2023 r.* – za okres od listopada do 31 grudnia 2023 r.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na ujęciu w *Sprawozdaniu gminy z realizacji rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2023 r.”* wydatków dotyczących wynagrodzenia asystenta rodziny za okres listopad - grudzień 2023 r. oraz jednorazowego dodatku w kwotach niezgodnych ze stanem faktycznym.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą:

1) Na podstawie uchwały nr IX/43/15 Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej z dnia 15 czerwca 2015 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnej Białostockiej (z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą nr XVIII/110/16 z dnia 31 marca 2016 r. oraz uchwałą XXIX/182/17 z dnia 14 lutego 2017 r.) zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” realizuje Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnej Białostockiej, zwany dalej „MGOPS w Czarnej Białostockiej”. Organizację wewnętrzną MGOPS w Czarnej Białostockiej określa Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 9/2020 Dyrektora Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnej Białostockiej z dnia 20 lipca 2020 r. Ośrodek jest jednostką organizacyjną gminy Czarna – Białostocka (§ 3 ust. 1 Statutu). Jego działalnością kieruje Dyrektor (§ 11 Statutu), który podlega służbowo Burmistrzowi Czarnej Białostockiej (§ 6 ust. 3 Regulaminu). Dyrektor odpowiada za realizację powierzonych zadań, organizację i skuteczność pracy Ośrodka, w tym racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi zgodnie z obowiązującymi przepisami (§ 6 ust. 6, § 7 ust. 1d Regulaminu). Dyrektor kieruje jednostką przy pomocy Głównego Księgowego, do zadań którego należą m.in. sprawy z zakresu kontroli realizacji budżetu, obsługi finansowo - księgowej (§ 6 ust. 2 i § 13 ust. 1 Regulaminu).

2) Rządowy program wspierania rodziny *Asystent rodziny w 2023r.* zakładał dofinansowanie:

- a) dodatków do wynagrodzenia asystentów rodziny w wysokości do 2 000,00 zł, w formie jednorazowej lub podzielonej na kilka części, proporcjonalnie do wymiaru etatu. Dofinansowaniem w ramach Programu objęto asystentów rodziny zatrudnionych w gminie na dzień ogłoszenia Programu (podstawą zatrudnienia może być zarówno umowa o pracę, jak i umowa – zlecenie). Dofinansowanie powinno stanowić maksymalnie do 80 % kosztów dodatku.
- b) do 80 % kosztów poniesionych przez gminę na wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzeń za okres listopad – grudzień 2023 r., na zatrudnienie asystentów rodziny.

W związku z rozstrzygnięciem w dniu 11 grudnia 2023 r. przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej rządowego programu wspierania rodziny *Asystent rodziny w 2023r.*, Gminie Czarna Białostocka przyznano dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy w wysokości 10 037,86 zł. Środki w kwocie **2 000,00 zł** przyznane zostały na wypłatę jednorazowego dodatku do wynagrodzenia jednego asystenta rodziny, zaś kwota **8 037,86 zł** na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia asystenta rodziny poniesionych przez gminę w okresie listopad - grudzień 2023 roku.

- 3) W dniu 28 grudnia 2023 r. Wojewoda Podlaski zawarł z Gminą Czarna Białostocka umowę Nr RE-I.042.20.61.2023 o wsparcie realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach rządowego programu wspierania rodziny *Asystent rodziny w 2023 r.* zwaną dalej „umową”. Zgodnie z § 1 umowy, Wojewoda przekazał Gminie dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy w wysokości 10 037,86 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia oraz dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny, zgodnie z rozstrzygnięciem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. W załączniku nr 1 do umowy doprecyzowano również, że dofinansowanie dotyczy jednego asystenta rodziny, zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy.

W umowie Gmina Czarna Białostocka zobowiązała się do wykorzystania dofinansowania zgodnie z celem, na jaki je uzyskała i na warunkach określonych umową i rządowym programem wspierania rodziny *Asystent rodziny w 2023 r.*

- 4) Kontrolujący stwierdzili, że w okresie listopad – 31 grudnia 2023 r. w MGOPS w Czarnej Białostockiej był zatrudniony asystent rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy, w systemie zadaniowego czasu pracy. Podstawę zatrudnienia asystenta stanowiła umowa o pracę.

Asystent spełnił wymogi Programu, tj. był zatrudniony w gminie w dniu jego ogłoszenia 22 listopada 2023 r.

Liczba asystentów rodziny oraz wymiar czasu pracy są zgodne z założeniami określonymi w Załączniku nr 1 do umowy.

- 5) Pismami z dnia 20 listopada oraz 29 grudnia 2023 r. Dyrektor MGOPS w Czarnej Białostockiej przyznał asystentowi dwie nagrody pieniężne, które zostały przedstawione

kontrolującym w łącznej kwocie 2 100,00 zł brutto, powiększone o koszty pracodawcy, jako podstawa rozliczenia dofinansowania w ramach rządowego programu wspierania rodziny *Asystent rodziny w 2023 r.*

W opinii kontrolujących dofinansowanie określone w Programie powinno zostać wypłacone jako dodatkowe wynagrodzenie, nie stanowiące należnych pracownikowi świadczeń wynikających z jego zatrudnienia. Bez znaczenia pozostaje nazwa techniczna przyznanego świadczenia, które może być nazwane dofinansowaniem, nagrodą czy dodatkiem. Powyższe stanowisko zbieżne jest z wyjaśnieniami MRPiPS przekazanymi do kolejnej edycji programu, gdzie wprost wskazano, że *dodatek ma charakter dodatkowego świadczenia i jako takie musi zostać wypłacony, aby gmina mogła uzyskać dofinansowanie. Ministerstwo nie precyzuje zasad wypłaty dodatku, w tym kategorii lub nazewnictwa dodatku.*

W wyjaśnieniu z dnia 5 września 2024 r. Burmistrz Czarnej Białostockiej potwierdził, że *dodatek z programu „Asystent rodziny na 2023 r.”, przyznany asystentowi rodziny w wysokości 2 000,00 zł. pismem z dnia 29.12.2023r. z uwagi na dotychczas stosowaną praktykę został nazwany nagrodą. Przyznano go i wypłacony jako dodatkowe świadczenie wynikające wyłącznie z zapisów programu, a nie wynagrodzenie wynikające z należnych asystentowi świadczeń w związku z jego zatrudnieniem.* Ponadto w ww. wyjaśnieniu Burmistrz Czarnej Białostockiej podkreślił, że *nagroda przyznana 20.11.2023 r. błędnie została ujęta do rozliczenia programu „Asystent rodziny 2023 r.” gdyż została wypłacona 21.11.2023 r. przed ogłoszeniem programu.* Uwzględniając przekazane wyjaśnienia kontrolujący ustalili, że podstawę dofinansowania dodatku do wynagrodzenia w ramach Programu stanowi nagroda przyznana asystentowi rodziny w dniu 29 grudnia 2023 r., w wysokości 2 000,00 zł brutto, powiększona o koszty pracodawcy.

- 6) Na potwierdzenie wydatków poniesionych w ramach rządowego programu wspierania rodziny *Asystent rodziny w 2023r.* kontroli poddano dokumentację źródłową dot. wypłaty nagród oraz wynagrodzenia asystenta rodziny za okres listopad i grudzień 2023 r. Kontrolującym przedstawiono m.in. listy płac, potwierdzenia wykonania operacji z systemu bankowego oraz wydruki ewidencji księgowej.

Stwierdzono, że na wypłatę wynagrodzeń brutto (obejmujących wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatek za wieloletnią pracę) wraz z pochodnymi pracodawcy, za okres listopad i grudzień 2023 roku, wypłacono **10 506,41 zł**. Wskazanej kwocie wydatków odpowiada dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy w wysokości 76,5 % kosztów (wskaźnik wskazany w rozstrzygnięciu rządowego programu wspierania rodziny *Asystent rodziny w 2023 r.* pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rodzina/rozstrzygniecie-rzadowego-programu-wspierania-rodziny-asystent-rodziny-w-2023-r>), tj. **8 037,40 zł**.

Kontrolujący ustalili, że na wypłatę asystentowi rodziny nagrody podlegającej dofinansowaniu w ramach Programu, gmina poniosła koszty ogółem w wysokości **2 398,20 zł**. Wskazane koszty objęły kwotę nagrody brutto przyznanej w dniu 29 grudnia

2023 r. oraz pochodne pracodawcy. Zgodnie z założeniami Programu, poniesionym kosztom odpowiada dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy w wysokości **1 918,56 zł.** (80 % kosztów). Wkład własny Gminy stanowi pozostałą wartość poniesionych wydatków tj. kwotę 479,64 zł (20% kosztów).

W trakcie kontroli potwierdzono, że wynagrodzenie asystenta za listopad i grudzień 2023 roku oraz nagroda, wraz z pochodnymi zostały ujęte w ewidencji księgowej.

Dokumenty księgowe, potwierdzające wydatki na wynagrodzenia oraz na nagrodę asystenta rodziny, zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty.

Kontrolujący stwierdzili, że termin realizacji zadania przez Gminę jest zgodny z terminem ustalonym w § 1 ust. 3 umowy z wojewodą, od listopada do 31 grudnia 2023 r.

- 7) Według zapisów § 5 ust. 1 umowy, Gmina sporządza sprawozdanie końcowe z realizacji zadania, będące jednocześnie rozliczeniem dofinansowania i dostarcza do Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od końcowego terminu realizacji zadania.

Sprawozdanie końcowe z realizacji zadania w 2023 r., Gmina Czarna Białostocka dostarczyła do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniu 30 stycznia 2024r., w terminie wymaganym umową. W dniu 31 stycznia do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku wpłynęła korekta sprawozdania, która została zatwierdzona przez Wojewodę Podlaskiego. W ostatecznej wersji sprawozdania Gmina wykazała wydatkowaną kwotę na wynagrodzenia w wysokości 10 530,91 zł, w tym dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy w wysokości 8 037,86 zł. W odniesieniu do dodatku do wynagrodzenia, wydatkowana kwota ogółem została określona na poziomie 2 518,11 zł, w tym środki Funduszu Pracy w wysokości 2 000,00 zł oraz wymagany zapisami Programu wkład własny w kwocie 518,11 zł. Poniesione koszty dotyczyły jednego asystenta rodziny zatrudnionego na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia określono w maksymalnej wysokości wynikającej z programu (2 000,00 zł), proporcjonalnie do wskazanego etatu.

Gmina Czarna Białostocka nie wykazała kwoty do zwrotu w ramach środków Funduszu Pracy.

Poddana analizie dokumentacja źródłowa dot. wypłaty nagrody przyznanej w dniu 29 grudnia 2023 r. oraz wynagrodzenia asystenta rodziny za listopad i grudzień 2023 r. nie potwierdziła wskazanych w sprawozdaniu w tym zakresie kosztów poniesionych przez Gminę Czarna Białostocka. Kontrolujący ustalili, że przedłożona dokumentacja księgowa obejmuje kwotę wydatków na wynagrodzenie asystenta na poziomie 10 506,41 zł i jest o 24,50 zł niższa niż wykazano w sprawozdaniu. Burmistrz Czarnej Białostockiej w wyjaśnieniu z dnia 5 września 2024 r. stwierdził, że *w sprawozdaniu Gminy z realizacji rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2023 r.” w kolumnie 7 „Wydatkowana kwota na wynagrodzenia (wynagrodzenie brutto wraz z pochodnymi)” wykazano błędną kwotę 10 530,91 zł, prawidłowo powinno być 10 506,41 zł. Błąd wynika z omyłki rachunkowej Główniej Księgowej /.../.*

W przypadku dodatku do wynagrodzenia asystenta rodziny podlegającego dofinansowaniu (nagroda z dnia 29 grudnia 2023 r.) ustalono, że wydatkowana przez Gminę kwota wynosi 2 398,20 zł i jest o 119,91 zł niższa niż wykazano w sprawozdaniu. Wynika to z błędnego ujęcia do rozliczenia nagrody przyznanej asystentowi w dniu 20 listopada 2023 r. Zgodnie z wyjaśnieniem Burmistrza Czarnej Białostockiej z dnia 5 września 2024 r. *błąd wynika z niewłaściwej interpretacji przez Główną Księgową /.../ wytycznych do programu dotyczących wkładu własnego w wysokości 20%*.

Poniesienie przez Gminę Czarna Białostocka niższych wydatków dot. wynagrodzenia i nagrody ma wpływ na wysokość rozliczonego dofinansowania ze środków Funduszu Pracy, jak również wkładu własnego. Należna Gminie wartość dofinansowania dot. wynagrodzenia wynosi 8 037,40 zł. i jest o 0,46 zł niższa niż wykazano w sprawozdaniu. W przypadku dodatku do wynagrodzenia dofinansowanie wynosi 1 918,56 zł i jest o 81,44 zł niższe niż wskazano w sprawozdaniu.

Ujęcie w sprawozdaniu rozliczającym środki Funduszu Pracy wydatków w kwocie niezgodnej ze stanem faktycznym, skutkujące koniecznością zwrotu części dofinansowania, stanowi nieprawidłowość.

- 8) Na mocy § 3 ust. 2 umowy, Gmina Czarna Białostocka zobowiązała się do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją zadania przez 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym zrealizowano zadanie.

Zgodnie z oświadczeniem Burmistrza Czarnej Białostockiej z 5 września 2024 roku, dokumentacja finansowo-księgowa Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnej Białostockiej związana z realizacją zadania jest przechowywana zgodnie z wytycznymi określonymi w § 3 ust. 2 umowy z Wojewodą i jednolitym rzeczowym wykazem akt (kategoria archiwizacji B5 i B50) /.../.

- 9) Na podstawie dokumentów źródłowych okazanych zespołowi kontrolującemu stwierdzono, że zgodnie z celem na jaki przekazano środki Funduszu Pracy i na zasadach określonych w Programie, Gmina Czarna Białostocka wykorzystwała dofinansowanie na wynagrodzenie asystenta rodziny za okres listopad – grudzień 2023 r. oraz na jednorazowy dodatek do wynagrodzenia asystenta rodziny w łącznej kwocie 9 955,96 zł. Gmina nie przedstawiła kontrolującemu kosztów stanowiących podstawę do rozliczenia przekazanego dofinansowania w wysokości 81,90 zł. Środki Funduszu Pracy w wysokości 81,90 zł zostały pobrane przez Gminę Czarna Białostocka w nadmiernej wysokości i podlegają zwrotowi zgodnie z zapisami § 6 ust 4 umowy z wojewodą.

W dniu 11 września 2024 r. Gmina Czarna Białostocka zwróciła na rachunek Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku środki Funduszu Pracy w wysokości 81,90 zł.

Mając na uwadze powyższe oceny i ustalenia wnoszę o:

1. Korektę sprawozdania końcowego z realizacji zadania (§ 5 ust.1 umowy) w zakresie kwot dotyczących kosztów wynagrodzenia oraz jednorazowego dodatku do wynagrodzenia asystenta rodziny (kolumny 4-10), dostosowując wskazane wartości do wydatków faktycznie poniesionych w ramach Programu przez Gminę Czarna Białostocka.
Korekty należy dokonać na formularzu stanowiącym załącznik nr 2 do umowy i przesłać dokument podpisany kwalifikowalnym podpisem elektronicznym Wojewodzie Podlaskiemu, za pośrednictwem platformy ePUAP, w terminie 10 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego.
2. W związku z dokonaniem przez Gminę Czarna Białostocka w dniu 11 września 2024 r. zwrotem środków Funduszu Pracy w kwocie 81,90 zł, odstępuje się od wydania zalecenia wynikającego z pobrania przez gminę środków Funduszu Pracy w nadmiernej wysokości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania zaleceń lub wykorzystania wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Małgorzata Masłowska

Dyrektor Wydziału
Programów Rządowych i Funduszy
Europejskich